

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 19Ps/6/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714210214
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2016:5714210214.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Evou Marčekovou v právnej veci

A. V., J. V., nar.XX.X.XXXX

trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti Q. XXXX/XX, F., zastúpená opatrovníkom pre konanie F. F. V., nar.XX.X.XXXX, bytom F. XXXX/X, B. - J. v konaní začatom z úradnej povinnosti o spôsobilosti na právne úkony takto

rozhodol:

Súd o b m e d z u j e A. V., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti Q. XXXX/XX, F. v spôsobilosti na právne úkony.

A. V. n i e j e s p ô s o b i l á samostatne konať pred súdom, štátnymi, verejnými a samosprávnymi orgánmi v osobnom a v písomnom styku, uzatvárať zmluvy a nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom.

A. V. j e s p ô s o b i l á preberať dôchodok a nakladať s finančnými prostriedkami do výšky dôchodku.

Súd u s t a n o v u j e A. V., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom Mesto Martin, v súčasnosti Q. XXXX/XX, F. opatrovníka Mesto Martin.

Opatrovník j e o p r á v n e n ý a p o v i n n ý zastupovať A. V. v konaní pred súdom, štátnymi, verejnými a samosprávnymi orgánmi v osobnom a v písomnom styku, spravovať jej veci vrátane uzatvárania zmlúv, chrániť jej záujmy, nakladať s jej hnutelným a nehnuteľným majetkom s tým, že ak sa nejedná o bežný úkon, bude potrebné k platnosti takéhoto úkonu schválenie súdom.

Opatrovník j e p o v i n n ý počas zastupovania podávať súdu správy o svojej činnosti, o pomeroch A. V.H. a o nakladaní s jej majetkom vždy do 31.1. a 31.7. každého kalendárneho roka.

Od doručenia tohto rozhodnutia A. V. s a u p ú š ť a .

Štátu s a n e p r i z n á v a náhrada trov konania.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Osobne dňa 23.7.2014 bol tunajšiemu súdu podaný podnet JUDr. Nory Zátokovej, sudkyne tunajšieho súdu, na začatie konania o spôsobilosti na právne úkony A. V., nar.XX.X.XXXX. Uviedla, že

na tunajšom súde sa vedie konanie pod sp.zn. 5C/88/2014, v ktorom navrhovateľka A. V. sa domáha, aby súd odporcovi D.. V. V. uložil povinnosť doživotne jej vyplácať príspevok na rozvedenú manželku, v tejto veci je zákonnou sudkyňou. Na pojednávaná dňa 5.6.2014, na ktoré sa nedostavila, odporca uviedol, že sa vedie konanie pod sp.zn. 8C/142/2012 o jej návrhu o určenie neplatnosti dohody o zrušenie a vyporiadanie BSM, pričom je v ňom nariadené znalecké dokazovanie na posúdenie jej zdravotného stavu. V znaleckom posudku ustanovená znalkyňa z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Rosivalová, že u A. V. zistila organický psychosyndróm stredne ťažkého stupňa po prekonaných opakovaných mozgových príhodách. Prejavuje sa u nej ako organická zmena osobnosti, najmä v oblasti emotivity a afektivity citovou a náladovou labilitou, depresívnymi zmenami nálady, výbuchmi zlosti a hnevu, podráždenosťou. Organický psychosyndróm s organickými zmenami osobnosti a depresívnymi kompenzáciami je ochorenie trvalého charakteru, skôr má tendenciu v budúcnosti progredovať. Je to nezvratný stav, poškodenie mozgového tkaniva je trvalé, preto organické zmeny osobnosti sú trvalého charakteru, žiadnou liečbou nie je možné dosiahnuť úroveň ako pred ochorením. Prítomnosť ochorenia u posudzovanej ovplyvňuje aj jej spôsobilosť na právne úkony a vzhľadom k narušeniu úsudkovej a rozhodovacej schopnosti a pre riziko zhoršenia jej duševného stavu nie je vhodné, aby samostatne konala pred súdom, štátnym orgánom, nemôže samostatne uzatvárať zmluvy a dohody, do dôsledkov a v nedostatočných súvislostiach chápe účel, obsah a následky. Môže nakladať s financiami do výšky jej bežného mesačného príjmu. Vzhľadom k uvedenému preto podala podnet na začatie konania.

2. Uznesením zo dňa 28.7.2014 súd z úradnej povinnosti začal konanie o spôsobilosti na právne úkony A. V.H..

3. Výzvou zo dňa 9.9.2014 súd vyzval deti menovanej F. V. T. A. V. o vyjadrenie či súhlasia s ustanovením za opatrovníka svojej matke v konaní o spôsobilosti na právne úkony. Podaním doručeným súdu dňa 2.10.2014 syn

F. V. súhlasil s ustanovením za opatrovníka. Dňa 15.10.2014 bolo súdu doručená odpoveď dcéry A. V., v ktorej uviedla, že vzhľadom k jej dlhodobému pobytu v zahraničí za účelom nadobudnutia vysokoškolského štúdia a získania pracovných skúseností je pre ňu časovo aj dostupnosťou neprijateľné, aby vystupovala ako opatrovník, ani ako osoba, ktorá ju bude zastupovať v prípade pozbavenia alebo obmedzenia jej spôsobilosti. Následne súd uznesením zo dňa 12.11.2014 ustanovil F. V., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom Q. XXXX/XX, F., V. Q. Q. XX, B. X za opatrovníka A. V. na zastupovanie v konaní podľa § 187 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.1.2015.

4. Dňa 14.11.2014 bol do spisu založený znalecký posudok č. 4/2014 zo spisu sp.zn. 8C/142/2012. Dňa 5.12.2014 bolo so spisu doručené oznámenie Advokátskej kancelárie Prosmán a Pavlovič, s.r.o., Hlavná 31, Trnava o prevzatí právneho zastúpenia A. V. v právnej veci o zbavenie spôsobilosti na právne úkony. Dňa 10.2.2015 bolo súdu doručené oznámenie kancelárie o ukončení právneho zastúpenia.

5. Uznesením zo dňa 29.1.2015 súd nariadil znalecké dokazovanie a ustanovil znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Moniku Rosivalovú na posúdenie zdravotného stavu A. V.. Na základe podania znalkyne ju súd uznesením zo dňa 24.3.2015 vylúčil z konania. V podaní uviedla, že na menovanú už podávala znalecký posudok, pričom menovaná ju opakovane telefonicky a písomne kontaktovala a vyjadrovala nesúhlas so závermi jej posudku, vyjadrovala presvedčenie, že bol vypracovaný nesprávne, pod vplyvom bývalého manžela a bola posudkom poškodená, žiadala o jeho prerobenie. Následne uznesením zo dňa 2.6.2015 súd ustanovil novú znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Dagmar Štrocholcovú. Znalecký posudok bol súdu doručený dňa 28.1.2016, keď znalkyňa mala problémy so zabezpečením prítomnosti posudzovanej, ktorá odmietla znalecké vyšetrenie a komunikovať s ňou. Výzvou zo dňa 1.12.2015 bol opatrovník pre konanie F. V. a posudzovaná vyzvaní na súčinnosť so znalkyňou vrátane poučenia o dôsledkoch. Potom po dohode termínu s opatrovníkom bolo vyšetrenie realizované v domácich podmienkach.

6. Dodatkom č. 10 k Rozvrhu práce na rok 2015 zo dňa 22.10.2015 bol spis z dôvodu nástupu sudkyne JUDr. Miroslavy Korbašovej prerozdelený náhodným výberom prostredníctvom aplikácie medzi sudcov súdneho oddelenia P, Ps, Em, Ecu a novou zákonnou sudkyňou sa stala Mgr. Eva Marčeková.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom opatrovníka pre konanie a súdnej znalkyne MUDr. Dagmar Štrocholcovej, oboznámil sa s návrhom, so znaleckým posudkom č. 11/2016 zo dňa 25.1.2016, s ostatnými listinnými dôkazmi v spise vrátane vyjadrení posudzovanej, ktoré do spisu doručovala a rôznych listín zo spisov tunajšieho súdu týkajúcich sa A. V.. Na pojednávanie súd predvolal aj Mesto Martin, ktorého zástupca sa pojednávania nezúčastnil a ani na žiadosť súdu nebolo doručené vyjadrenie či súhlasí s ustanovením za opatrovníka posudzovanej, lebo tu nie je žiadna osoba, ktorá by s ustanovením súhlasila, ani nepožiadala o odročenie pojednávania. Predvolanie s výzvou bolo doručené e-mailom dňa 9.6.2016, osobne zamestnancom súdu dňa 14.6.2016 a poštou dňa 13.6.2016. Súd potom postupoval

podľa § 101 ods. 2 O.s.p., vec prejednal a rozhodol bez jeho vyjadrenia sa a prítomnosti, prihliadol na obsah spisu a vykonané dôkazy. Nerozhodnutie vo veci by, podľa názoru súdu, nebolo v súlade so záujmami posudzovanej vzhľadom na jej zdravotný stav a ochranu jej práv. V súlade s § 187 ods. 2 O.s.p. a s doporučením znalkyne upustil od výsluchu posudzovanej.

8. Zo znaleckého posudku mal súd preukázané, že A. V. trpí duševnou chorobou - organickou poruchou osobnosti s paranoidnými a kverulačnými rysmi. Ide o celkovú zmenu štruktúry osobnosti, ktorá sa rozvinula na podklade mnohopočetného poškodenia mozgu po opakovaných nedokrvenciach v centrálnom nervovom systéme. Je viacročná, cca od roku 2007 a týka sa viacerých psychických funkcií, najmä emotivity, myslenia, správania, kognitívnych funkcií. Emočné prejavy sú labilné, s kolísaním nálad, so znížením prahom dráždivosti aj na malé podnety, s výbuchmi zlosti a hnevu, s hypertrofiou egocentrizmu, sebazamerania. V oblasti myslenia má problémy udržať determinujúcu tendenciu myslenia, čo sa prejavuje zabiehavosťou, ulpievavosťou na stereotypných, subjektivisticky zameraných témach, ktoré sa týkajú v obsahoch vzťahových interakcií s exmanželom, vysporiadania majetku, súdnych konaní, trestných oznámení, nesprávneho postupu lekárov, nesprávne určenej diagnózy, svojej zdravotnej, sociálnej a rodinnej situácie. Markantné je narušenie úsudkovej schopnosti a chápatosti, ktoré sú skreslené emočným rozpoložením, prehľbujú sa paranoidné interpretácie, ktoré svojou ovládavosťou a nekorigovateľnosťou majú charakter bludu, dochádza k narušeniu hodnotenia reality a prežitých udalostí s výrazným ovplyvnením jej správania, s kveruláciami, s opakovaným písomným podávaním sťažností na rôzne inštitúcie s používaním pseudoprávnej terminológie, s neúnavným bojom za „domnelé“ práva, s nepriateľskými postojmi voči okoliu. Náhľad na vlastné správanie, na spoločenskú nevhodnosť chýba. Je imobilná, má ochrnutie oboch dolných končatín a ľavej ruky, je nesebestačná odkázaná na celodennú opateru a pomoc pri všetkých bazálnych samoobslužných aktivitách, pri riadení záležitostí bežného denného života. Zmena štruktúry osobnosti je trvalého charakteru, nakoľko má organický podklad, je vyvolaná nezvratným poškodením mozgového tkaniva, nie je predpoklad zlepšenia, žiadnou liečbou nemožno dosiahnuť stav úrovnne osobnosti pred ochorením. Eventuálnou symptomatickou liečbou psychofarmakami by bolo možné čiastočne zmierniť intenzitu porúch emotivity a správania. Prítomnosť poruchy osobnosti so zmenami reagovania, súdnosti, chápatosti, hodnotenia reality s chýbaním náhradu na vlastný stav, na nevhodnosť svojho správania ovplyvňuje jej spôsobilosť na právne úkony, ktorá je znížená, je schopná robiť právne úkony len v obmedzenom rozsahu, nedokáže sa o seba postarať a rozhodovať. Nie je schopná samostatne konať pred súdom, štátnym orgánom, uzatvárať zmluvy a je schopná preberať dôchodok a nakladať s financiami do výšky jej bežného mesačného príjmu, nie je schopná zúčastniť sa pojednávania.

9. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len O.z.), ak fyzická osoba pre duševnú chorobu, ktorá nie je len prechodná, nie je schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

10. Podľa § 10 ods. 2 O.z. ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

11. Podľa § 189a O.s.p. v rozhodnutí o pozbavení alebo o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, súd určí opatrovníka podľa § 192 O.s.p. tomu, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

12. Podľa § 189 ods. 2 O.s.p. súd môže rozhodnúť, že upustí od doručenia rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony, ak by doručenie mohlo na adresáta pre jeho duševnú poruchu pôsobiť nepriaznivo, alebo ak adresát nie je schopný význam rozhodnutia pochopiť.

13. Podľa § 191 ods. 1 O.s.p. trovy konania platí štát. Ak to možno spravodlivo žiadať, prizná súd štátu ich náhradu proti tomu, o ktorého spôsobilosť na právne úkony v konaní šlo.

14. Podľa § 192 ods. 1 O.s.p. súd je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktoré ho podľa zákona musia mať.

15. Podľa § 192 ods. 2 O.s.p. v uznesení, ktorým súd ustanovuje opatrovníka, uvedie i rozsah opatrovníckych práv a povinností.

16. Podľa § 93 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy súd uloží opatrovníkovi, ktorý bol ustanovený osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, povinnosť predkladať súdu najmenej dvakrát do roka správy o opatrovancovi a správy o nakladaní s jeho majetkom v lehotách, ktoré určí.

17. Súd po zhodnotení dokazovania vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, znaleckého posudku, z výpovedí účastníkov a ostatných listinných dôkazov rozhodol tak, že A. V. obmedzil v spôsobilosti na právne úkony s tým, že je spôsobilá preberať dôchodok a nakladať s finančnými prostriedkami do výšky dôchodku a nie je spôsobilá samostatne konať pred súdom, štátnymi, verejnými a samosprávnymi orgánmi v osobnom a v písomnom styku, uzatvárať zmluvy a nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom. Zároveň jej ustanovil opatrovníka Mesto Martin s vymedzením rozsahu jeho opatrovníckych práv a povinností s tým, že je zároveň aj zákonným zástupcom, urobil tak na ochranu jej záujmov

18. Pri rozhodovaní každý dôkaz zhodnotil jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na výpovede účastníkov a skutočnosti, ktoré neboli sporné, o ktorých nemal pochybnosti a zo stavu v čase vyhlásenia.

19. Rovnako rozhodol aj bez vyjadrenia ustanoveného opatrovníka, ktorý mal možnosť svoje stanovisko vyjadriť, či už písomne alebo na pojednávaní, túto nevyužil. Opatrovník sa vyberá prednostne z prostredia, ktoré je posudzovanému blízke a pochádzajúce z rodinného, pracovného alebo kultúrneho prostredia. Za opatrovníka možno ustanoviť aj mesto, pričom ustanovenie mesta môže nastúpiť za použitia

princípu subsidiarity po vyčerpaní všetkých ostatných možností pre ustanovenie opatrovníka z okruhu blízkych osôb. Blízke osoby A. V. má, konkrétne dve deti pochádzajúce z manželstva s V. V., ale tieto vzhľadom k svojim osobným pomerom opatrovníctvo odmietli. Syn F. F. V. na pojednávaní uviedol, že sa zaujímal o práva a povinnosti opatrovníka a je tu veľká zodpovednosť, ktorú by musel prevziať a to riešiť nechce. Do domácnosti matky chodí len príležitostne niekoľkokrát do roka, keď je to nevyhnutné. Od roku 2007, kedy začal študovať na vysokej škole, žije a pracuje v Bratislave, nemieni odtiaľ odísť a preto je to nereálne. Nereálne je, aby to bola možno niektorá z opatrovateľiek, lebo sa striedajú rôzne opatrovateľky a bolo by možno každého polroka potrebné nové konanie. Dcéra A. V. sa vyjadrila písomne a jej stanovisko je uvedené vyššie. Súd ich stanoviská a dôvody akceptoval. Posudzovaná je rozvedená od apríla 2009, prebiehajú na súde konania, v ktorých sú účastníkmi s bývalým manželom a ich vzájomné vzťahy nie sú priaznivé a dobré. Podľa názoru súdu, má Mesto Martin dostatok osobných a vecných predpokladov, aby dostatočne hájil záujmy svojho občana, keď je jeho povinnosťou starať sa o potreby občanov, chrániť ich a má povinnosť plniť úlohy aj na úseku sociálnej pomoci. Nenašla sa iná vhodná osoba a preto súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

20. V súlade s doporučením znalkyne sa posudzovanej A. V. rozhodnutie súdu vo veci nedoručuje.

21. O trovách konania súd rozhodol podľa § 191 ods. 1 O.s.p. tak, že štátu náhradu trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku, nepriznal, nemožno to spravodlivo vzhľadom na duševné ochorenie posudzovanej žiadať a podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81

ods. 1 O.s.p. konanie o spôsobilosti na právne úkony) a nezistil žiadne okolnosti a skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).